

dysleksja

MATERIAŁ DIAGNOSTYCZNY Z CHEMII

Arkusz II

POZIOM ROZSZERZONY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy arkusz zawiera 9 ponumerowanych stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego badanie.
2. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. W rozwiązaniach zadań rachunkowych przedstaw tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętaj o jednostkach.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
7. Możesz korzystać z karty wybranych tablic chemicznych oraz kalkulatora.
8. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje uczeń. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla ocenającego.
9. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

ARKUSZ II

GRUDZIEŃ

ROK 2005

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
50 punktów

Wypełnia uczeń przed rozpoczęciem pracy

PESEL UCZNI

Wypełnia uczeń
przed rozpoczęciem
pracy

KOD UCZNI

** Informacja do zadań 31. – 33.**

Atomy pierwiastka E mają w stanie podstawowym konfigurację elektronową:
 $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2 3d^{10} 4p^4$.

Zadanie 31. (2 pkt)

Podaj liczbę elektronów niesparowanych (w stanie podstawowym) i liczbę elektronów walencyjnych w atomach pierwiastka E.

Liczba elektronów niesparowanych: .....

Liczba elektronów walencyjnych: .....

Zadanie 32. (2 pkt)

Odczytaj symbol pierwiastka E z układu okresowego pierwiastków i napisz wzór sumaryczny tlenku pierwiastka E na najwyższym stopniu utlenienia i wzór sumaryczny wodoroku pierwiastka E.

Wzór tlenku: .....

Wzór wodoroku: .....

Zadanie 33. (1 pkt)

Napisz, jakie znaczenie można przypisać liczbie 3 w zapisie $3d^{10}$.

.....
.....
.....

Zadanie 34. (3 pkt)

Pewien metal reaguje z chlorem cząsteczkowym dając sól o wzorze sumarycznym ECl_3 . Stwierdzono, że 2,8 g tego metalu łączy się z 0,075 mola chloru cząsteczkowego.

Napisz symbol metalu jakiego użyto do reakcji. Wykonaj i zapisz niezbędne obliczenia.

Obliczenia:

Symbol pierwiastka E: .....

Informacja do zadań 35. – 37.

W reakcji przebiegającej według równania $2\text{CO}_{2(g)} \rightleftharpoons 2\text{CO}_{(g)} + \text{O}_{2(g)}$ w pewnych warunkach ciśnienia i temperatury ustalił się stan równowagi. Entalpia tego procesu $\Delta H > 0$.

Zadanie 35. (1 pkt)

Napisz wyrażenie na stężeniową stałą równowagi powyższej reakcji.

.....

Zadanie 36. (1 pkt)

Określ, czy reakcja rozkładu tlenku węgla(IV) w tych warunkach ciśnienia i temperatury jest reakcją egzotermiczną, czy endotermiczną.

.....

Zadanie 37. (3 pkt)

Podaj, jak wpływa na ilość produktów powstających w reakcji rozkładu tlenku węgla(IV) zmiana warunków prowadzenia reakcji, polegająca na:

a) zmniejszeniu objętości naczynia reakcyjnego: .....

b) ogrzaniu zawartości naczynia reakcyjnego: .....

c) zmniejszeniu ciśnienia: .....

Zadanie 38. (2 pkt)

Wykorzystując dane z szeregu elektrochemicznego metali napisz schemat ogniwa, w którym elektroda cynkowa pełni rolę anody. Zapisz równanie reakcji zachodzącej w półogniwie cynkowym.

Schemat ogniwa: .....

Równanie reakcji: .....

Zadanie 39. (2 pkt)

W warunkach standardowych SEM ogniwa metalicznego, w którym jednym z półogniw jest półogniwo srebrne wynosi 1,20 V.

W szeregu elektrochemicznym metali wyszukaj drugie półogniwo (elektrodę) zastosowane w tym ogniwie i określ, czy pełni ono rolę katody, czy anody.

Półogniwo (elektroda): .....

Rola w ogniwie: .....

Zadanie 40. (3 pkt)

W laboratorium przeprowadzono następujące doświadczenie:

Do zlewki zawierającej kilka cm^3 bezbarwnej cieczy dodano kilka cm^3 wodnego roztworu KMnO_4 , a następnie kilka cm^3 wodnego roztworu Na_2SO_3 . Zaobserwowano odbarwienie powstałego roztworu.

Napisz, czy znajdująca się w zlewce przed rozpoczęciem doświadczenia bezbarwna ciecz to była woda, wodny roztwór kwasu, czy roztwór zasady. Uzasadnij swoją odpowiedź, pisząc równanie reakcji w formie skróconej jonowej. Współczynniki uzgodnij metodą bilansu elektronowego.

Bezbarwna ciecz to: .....

Równanie reakcji: .....

Bilans elektronowy: .....

.....

Zadanie 41. (3 pkt)

Oblicz stężenie molowe 40% roztworu NaOH o gęstości $1,43\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$.

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

Zadanie 42. (4 pkt)

Mając do dyspozycji potas, miedź, wodę i rozcieńczony roztwór kwasu azotowego(V) zaprojektuj trójetapowe otrzymywanie wodorotlenku miedzi(II). Napisz równania kolejnych reakcji chemicznych.

Opis słowny projektu (kolejność wykonywanych czynności):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Równanie reakcji (etap I): .....

Równanie reakcji (etap II): .....

Równanie reakcji (etap III): .....

Zadanie 43. (2 pkt)

Przygotowano dwa wodne roztwory kwasu octowego o różnych stężeniach molowych (w warunkach standardowych). Stężenia molowe jonów wodoru w obu roztworach były jednakowe. W roztworze I stopień dysocjacji CH_3COOH wynosił 1%, a w II wynosił 0,1%.

Podaj, który roztwór był bardziej stężony. Odpowiedź uzasadnij.

.....
.....
.....
.....
.....

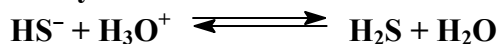
Zadanie 44. (1 pkt)

Podaj wzór jonów pochodzących z dysocjacji kwasu siarkowodorowego, których stężenie w roztworze tego kwasu jest najmniejsze.

.....

Zadanie 45. (1 pkt)

Określ, jaką rolę (kwasu czy zasady) pełnią jony HS^- wg teorii Brönsteda-Lowry'ego w reakcji zilustrowanej poniższym równaniem.

Jony HS^- pełnią rolę .....

Zadanie 46. (3 pkt)

Podaj odczyn wodnych roztworów następujących soli:

- a) Na_2SO_3 .....
- b) Na_2SO_4 .....
- c) NaHCO_3 .....

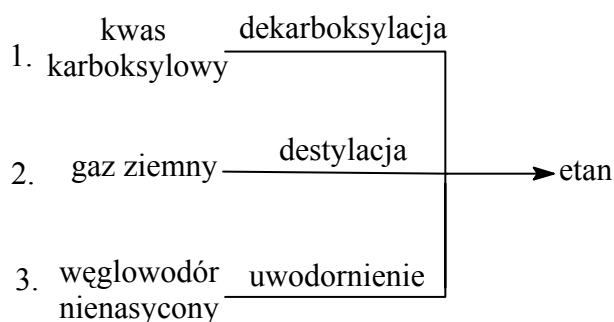
Zadanie 47. (2 pkt)

Podaj wzór półstrukturalny (grupowy) i nazwę systematyczną alkanu zawierającego jeden IV-rzędowy atom węgla, jeden III-rzędowy atom węgla, dwa II-rzędowe atomy węgla i pięć I-rzędowych atomów węgla.

Wzór alkanu:	Nazwa alkanu:

Zadanie 48. (3 pkt)

Poniższy schemat ilustruje trzy metody otrzymywania etanu:

Stosując wzory półstrukturalne (grupowe), napisz równania odpowiednich reakcji chemicznych lub zaznacz, że przedstawiona metoda opiera się na przemianie fizycznej.

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 49. (2 pkt)

Glicyna jest najprostszym aminokwasem o wzorze H_2N-CH_2COOH .

Napisz wzory półstrukturalne (grupowe) jonów, które tworzy glicyna w roztworach:

a) o pH = 9 .....

b) o pH = 3 .....

Zadanie 50. (5 pkt)

Zaprojektuj doświadczenie pozwalające odróżnić wodne roztwory glukozy i sacharozy. W tym celu:

- a) wybierz potrzebny(e) odczynnik(i) spośród: HNO_3 (stęż), wodne roztwory $AgNO_3$, $CuSO_4$, $NaOH$, $KMnO_4$.
- b) opisz słownie przebieg doświadczenia,
- c) zapisz przewidywane obserwacje,
- d) na podstawie obserwacji sformułuj wniosek pozwalający na odróżnienie obu roztworów.

a) Odczynnik (odczynniki): .....

b) Opis przebiegu doświadczenia: .....

.....
.....
.....
.....
.....

c) Obserwacje: .....

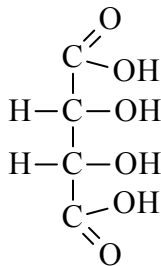
.....
.....
.....
.....

d) Wniosek: .....

.....
.....
.....
.....

Zadanie 51. (2 pkt)

Zaznacz gwiazdką asymetryczne atomy węgla w podanym niżej wzorze cząsteczki oraz wyjaśnij, dlaczego związek ten nie wykazuje czynności optycznej.

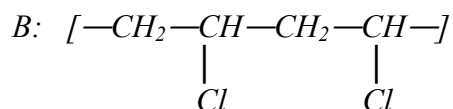
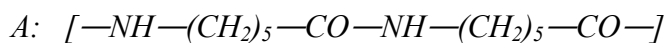

.....

.....

Zadanie 52. (2 pkt)

Poniżej przedstawiono fragmenty cząsteczek dwóch tworzyw sztucznych A i B:

Podaj wzory półstrukturalne (grupowe) substratów stosowanych do otrzymywania tworzyw A i B.

Substrat stosowany do otrzymania tworzywa A	Substrat stosowany do otrzymania tworzywa B

BRUDNOPIS